

Téma č. 5: ODĚV SLOVANŮ jako typ izolace před vnějším nebezpečným světem

1. Obecný úvod; Rusko, Ukrajina
2. Společný oděv
3. Ženský oděv
4. Mužský oděv
5. Rozdělení dle ukr. regionů
6. Ukr. národní kroj
7. Ukrajinská přísloví

Slovníček	rusky	ukrajinsky
Kabát	Пальто	Свита
Kožich	Щуба, Мех, Тулуп	Кожух
Krátký kožíšek bez rukávů	Полушубок	Кептар, Безрукавка
Šátek	Платок, Косынка	Хустка
Košile	Сорочка, Рубаха	Сорочка
Halenka	Кофта	Свитка
Zástěra	Фартук, Понева	Запаска, Фартух
Svrchní sváteční sukně	Нарядная юбка	Плахта (č. plachta na lodi-парус)
Živůtek	Жилетка (č. žiletka=бритва)	Корсетка
Sukně (ukr. сукня=šaty)	Юбка (č. jurka=касабайка)	Спідниця
Boty	Ботинки, Туфли	Чоботи, Лапті, Сап'янці
Kalhoty	Штаны	Штани
Pásek	Пояс, Ремень	Очкур, Мотузка, Пояс, Стрічка

- do 13. st. společné rysy (tvar tuniky, úzká zástěra, věnečky, doma tkané pásy)
- od 13. st. rozdíl v oděvu vých. Slovanů (vlivy Tatarů)
- od 16. st. módní výstřelky
- ukr. oděv je: jednoduchý, převažuje bílá barva, ozdoby umírněné
- rus. oděv je:
- důraz se kladl i na čistotu, eleganci a dávné tradice (copy u dívek, rozplétání sopů u vdaných žen, postřížiny, slavnostní 1. holení chlapce v 16ti letech)
- nejvíce archaických prvků si zachovalo na Ukr. Zakarpatí a Polesí
- **šperky**: prsteny, náramky, náušnice, náhrdelníky-dukáty, korále
- **pověry**: **perly** na zdobení věnečku, z lastury se vyndává při sluneční záři, „luhuje“ se u léčivek; **pásek** chrání od zlých sil; **nezakrytá hlava dané ženy** přivolává neúrodu

Ukrajinská přísloví:

- Своя сорочка ближча до тіла.
- Щасливий, бо в сорочці народився.
- До Святого Духа не скидай кожуха.